

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ПРОФІНЕФ»

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Директор ТОВ «ФК «ПРОФІНЕФ»

Оганезова В.В.

Наказ від 11.06.2024 № 58

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ЗДІЙСНЕННЯ ТОРГІВЛІ
ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ В ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ
(ВАЛЮТНО-ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ)
ТОВ «ФК «ПРОФІНЕФ»**

(нова редакція)

м. Дніпро
2024

ЗМІСТ

1.	ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
2.	ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ	4
	2.1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ З ТОРГІВЛІ ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ В ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ	4
	2.2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОБМІНУ (КОНВЕРТАЦІЇ) ГОТІВКОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ ОДНІСІ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ НА ГОТІВКОВУ ІНОЗЕМНУ ВАЛЮТУ ІНШОЇ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ	7
	2.3. ПОРЯДОК АНУЛЮВАННЯ (СТОРНО) ВАЛЮТНО-ОБМІННОЇ ОПЕРАЦІЇ	8
	2.4. ПОРЯДОК ТА УМОВИ НАДАННЯ ПОСЛУГ З ПРИЙМАННЯ НА ІНКАСО БАНКНОТ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ	8
3.	ПОРЯДОК УСТАНОВЛЕННЯ КУРСІВ КУПІВЛІ ТА ПРОДАЖУ ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ У ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ ЗА ГРИВНІ	9
4.	ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ, ВИДАЧІ/НАДАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ, ЯКИМИ ОФОРМЛЮЮТЬСЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ	10
	4.1. ФОРМА І ЗМІСТ ДОКУМЕНТІВ, ЯКИМИ ОФОРМЛЮЮТЬСЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ	10
	4.2. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ВАЛЮТНО – ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА ДЕНЬ	11
	4.3. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ КАСОВИХ ДОКУМЕНТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ЗДІЙСНЕННЯМ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ	11
5.	ПОРЯДОК ПІДКРІПЛЕННЯ ГОТІВКОЮ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ ТА ГРИВНІ ПУНКТІВ ОБМІНУ ВАЛЮТИ (ВІДДІЛЕНЬ) ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ	12
6.	ОПИС БУХГАЛТЕРСЬКОЇ МОДЕЛІ ОБЛІКУ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ	12
7.	ПОРЯДОК ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ (ВІДДІЛЕННЯМИ) ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВАЛЮТНО – ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ, ТРИВАЛІСТЬ ЇХ ОПЕРАЦІЙНОГО (РОБОЧОГО) ДНЯ	13
8.	ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ	16
	ДОДАТКИ	18

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок здійснення торгівлі іноземною валютою в готівковій формі (валютно-обмінні операції) в ТОВ «ФК «ПРОФІНЕФ» (далі - Положення) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про валюту і валютні операції» від 21.06.2018 № 2473-VIII;
- Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX;
- Положення про структуру валютного ринку України, умови та порядок торгівлі іноземною валютою та банківськими металами на валютному ринку України, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 №1;
- Положення про здійснення операцій із валютними цінностями, затвердженого Постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 №2;
- Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2023 №199;
- Положення про Реєстр пунктів обміну іноземної валюти, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30.12.2022 №254;
- Положення про порядок видачі ліцензій на здійснення валютних операцій, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 31.03.2023 №43;
- Інструкції про ведення касових операцій банками в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25.09.2018 № 103;
- Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148;
- Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР;
- Положення про форму та зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів затверджено Наказом Міністерства фінансів України 21.01.2016 №13;
- Правил визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України затвердженої постановою Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 134.

1.2. Терміни, що застосовуються в цьому Положенні, мають таке значення:

Валютні цінності – національна валюта (гривня), іноземна валюта;

Відділення Фінансової установи (далі – відділення) - це відділення Фінансової установи, в яких здійснюються валютно-обмінні операції;

Іноземна валюта - грошові знаки грошових одиниць іноземних держав у вигляді банкнот, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави або групи іноземних держав, а також вилучені або такі, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, що перебувають в обігу;

Купівля іноземної валюти – це операція з купівлі готівкової іноземної валюти за гривні;

Ліцензія – ліцензія Національного банку на здійснення валютних операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі або генеральна ліцензія на здійснення валютних операцій, яка не втратила чинність після введення в дію Закону України “Про валюту і валютні операції”;

Національна валюта (гривня) - грошові знаки грошової одиниці України - гривні у вигляді банкнот, монет, у тому числі обігових, пам’ятних та ювілейних монет, і в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені або такі, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, що перебувають в обігу;

Незначний розмір валютної операції (далі – незначний розмір) - розмір валютної операції (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком України на дату здійснення операції), який є меншим за розмір, передбачений статтею 20 Закону

України "Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення";

Нерезиденти – фізичні особи – фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), які мають постійне місце проживання за межами України (реєстрацію), у тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України;

Обмін іноземної валюти – це операція з купівлі (продажу) однієї іноземної валюти за іншу іноземну валюту;

Операція сторно - операція з повернення клієнту відповідної суми коштів у національній або іноземній валюті протягом 15 хвилин після проведення валютно-обмінної операції в разі відмови клієнта від валютно-обмінної операції;

Продаж іноземної валюти – це операція з продажу готівкової іноземної валюти за гривні;

Резиденти – фізичні особи – фізичні особи - громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, біженці, особи, які потребують додаткового захисту, які мають постійне місце проживання на території України, що підтверджується відповідним документом, до якого згідно із законодавством України включено інформацію про місце проживання особи на території України, уключаючи паспорт/паспортний документ або документ, що його замінює, посвідку на постійне проживання, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном, фізичні особи-підприємці, зареєстровані згідно із законодавством України;

Пункт обміну іноземної валюти (далі - пункт обміну валюти) - структурний підрозділ, який відкривається Фінансовою установою з метою здійснення торгівлі іноземною валютою в готівковій формі.

Фінансова установа – ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ФІНАНСОВА КОМПАНІЯ «ПРОФІНЕФ»;

Інші терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються в значеннях, визначених у законах України та нормативно-правових актах Національного банку.

1.3. Положення розроблено з метою впровадження уніфікованого процесу здійснення валютних операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та функціонального упорядкування роботи структурних підрозділів Фінансової установи.

Положення є нормативним документом, обов'язковим для виконання всіма відділеннями та працівниками Фінансової установи, які задіяні у процесі здійснення валютних операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі.

2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ

2.1. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ З ТОРГІВЛІ ІНОЗЕМНОЮ ВАЛЮТОЮ В ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ

2.1.1. ТОВ «ФК «ПРОФІНЕФ» здійснює валютно-обмінні операції на підставі Ліцензії Національного банку України на здійснення валютних операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі.

Валютно-обмінні операції здійснюються через каси відділень, діяльність яких регулюється Положенням про відділення. Дозвіл на проведення та перелік операцій, які здійснюються відділенням, надається наказом директора ТОВ «ФК «ПРОФІНЕФ».

2.1.2. До валютно-обмінних операцій належать:

- купівля у фізичних осіб - резидентів і нерезидентів готівки іноземної валюти за готівкові кошти в гривні;

- продаж фізичним особам - резидентам і нерезидентам готівки іноземної валюти за готівкові гривні;

- обмін фізичним особам - резидентам і нерезидентам готівки іноземної валюти однієї іноземної держави на готівку іноземної валюти іншої іноземної держави.

2.1.3. Інформація про відокремлені підрозділи вноситься Національним банком України до Реєстру пунктів обміну іноземної валюти (далі – Реєстр ПОВ) та розміщується станом на 01 число поточного місяця на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку в такому обсязі:

- повне найменування установи;
- код за ЄДРПОУ установи;
- повне найменування пунктів обміну іноземної валюти відповідної установи;
- єдиний ідентифікатор Національного банку (далі - код ID НБУ) пунктів обміну іноземної валюти;
- код за ЄДРПОУ пункту обміну іноземної валюти або його власний унікальний у межах установи цифровий/символьно-цифровий код;
- адреси пунктів обміну іноземної валюти відповідної установи.

2.1.4. Фінансова установа електронним повідомленням за формою Додатка 1 подає Національному Банку інформацію:

1) про початок здійснення пунктом обміну іноземної валюти діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі - не пізніше ніж за десять робочих днів до дня початку здійснення таким пунктом обміну іноземної валюти діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі;

2) про припинення здійснення пунктом обміну іноземної валюти діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дня припинення здійснення таким пунктом обміну іноземної валюти діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі;

3) про будь-які зміни в інформації - протягом трьох робочих днів із дня виникнення таких змін.

2.1.5. Зміна місцезнаходження пункту обміну іноземної валюти небанківської Фінансової установи не повинна призводити до зміни населеного пункту його розташування. Якщо зміна місцезнаходження пункту обміну іноземної валюти призводить до зміни населеного пункту його розташування, Фінансова установа припиняє діяльність такого пункту обміну іноземної валюти та відкриває новий пункт обміну іноземної валюти з новим місцезнаходженням.

2.1.6. Пункт обміну іноземної валюти Фінансової установи:

1) має право розпочати здійснення діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі через 10 робочих днів після подання Фінансовою установою Національному банку інформації про початок діяльності такого пункту обміну іноземної валюти установи або з дня, зазначеного в повідомленні (якщо він є пізнішим);

2) зобов'язаний припинити здійснення діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі протягом п'яти робочих днів після подання Фінансовою установою Національному банку інформації про припинення діяльності такого пункту обміну іноземної валюти установи або з дня, зазначеного в повідомленні (якщо він є пізнішим).

2.1.7. Торгівля валютними цінностями в готівковій формі в пункті обміну іноземної валюти, що підлягає внесенню до Реєстру ПОВ, але який не внесений до нього, забороняється.

2.1.8. Під час здійснення валютно-обмінних операцій Фінансова установа здійснює:

- документальне оформлення кожної валютно-обмінної операції;
- своєчасне відображення валютно-обмінних операцій у бухгалтерському обліку;
- належний внутрішній контроль за валютно-обмінними операціями;
- створення безпечних умов для роботи з готівкою та її зберігання.

2.1.9. Програмний комплекс, через який здійснюються валютно-обмінні операції, забезпечує здійснення контролю за обсягами проведення валютно-обмінних операцій у касах пунктів обміну валют (відділеннях) Фінансової установи.

2.1.10. Касові операції здійснюються із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій (далі - РРО)/програмних реєстраторів розрахункових операцій (далі - пРРО), зареєстрованих у центральному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Платіжні пристрої мають відповідати вимогам щодо РРО/пРРО, установленим Законом України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" та Вимогам щодо реалізації фіскальних функцій реєстраторами розрахункових операцій, що застосовуються під час здійснення операцій з торгівлі валютними

цінностями в готівковій формі, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 149.

2.1.11. У касах заборонено здійснювати операції:

- без застосування РРО/пРРО;
- у разі виходу з ладу РРО/пРРО;
- у період відсутності зв'язку між пРРО та фіскальним сервером контролюючого органу;
- тимчасової відсутності електроенергії.

2.1.12. У разі виходу з ладу РРО/пРРО можливо використовувати в касі резервний РРО, про що складається акт за підписом керуючого відділенням, який відповідає за роботу каси відповідного відділення і представника сервісної організації. Будь-який заново встановлений РРО має бути зареєстрований у територіальному органі виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує податкову та митну політику в порядку, установленому для первинної його реєстрації.

2.1.13. Приміщення каси Фінансової установи, її відділень мають відповідати вимогам нормативно-правових актів Національного банку України з питань організації захисту приміщень.

Робоче місце касира пункту обміну валют (відділення) Фінансової установи має бути обладнане таким чином, щоб клієнт міг спостерігати за перерахуванням готівки.

2.1.14. Наказом директора Фінансової установи затверджується перелік уповноважених працівників, які мають право здійснювати валюто - обмінні операції у відділенні.

2.1.15. Касир пункту обміну валют (відділення) Фінансової установи на робочому місці повинен мати документ, що посвідчує його особу та/або службове посвідчення.

2.1.16. У касах пунктів обміну валют (відділень) Фінансової установи зберігаються такі документи:

1) копія (витяг) наказу (розпорядження) фінансової установи про відкриття відокремленого підрозділу фінансової установи, про відкриття пункту обміну валюти (відділення) фінансової установи, підписаний керівником фінансової установи із зазначенням переліку операцій, які здійснюються в касі;

2) копія наказу (витягу з наказу), іншого документа фінансової установи, згідно з яким для відокремленого підрозділу фінансової установи, пункту обміну валюти (відділення) фінансової установи був встановлений розмір авансу в готівковій іноземній валюті та готівкових гривнях (у разі встановлення такого авансу) та максимальна сума залишків готівкової іноземної валюти.

2.1.17. У касах пунктів обміну валют (відділень) Фінансової установи в доступному для огляду клієнтами місці (на стенді або в іншому оформленні) розміщується така інформація:

1) копія наказу (розпорядження) фінансової установи про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют;

2) перелік валютно-обмінних операцій фінансової установи, її пунктів обміну валют (відділень);

3) повідомлення про обов'язковість здійснення касиром операції сторно протягом 15 хвилин після проведення валютно-обмінної операції в разі звернення клієнта з відмовою від здійсненої валютно-обмінної операції за умови наявності квитанції про здійснення валютно-обмінної операції/ документа, який друкується РРО/пРРО та застосовується для обліку та реєстрації валютно-обмінних операцій;

4) витяг із наказу про встановлення тарифів комісійної винагороди за здійснення операції з обміну готівки однієї іноземної валюти на іншу іноземну валюту, що підписується керівником фінансової установи;

5) повідомлення про касира каси, який здійснює валютно-обмінні операції (прізвище, ініціали);

6) копію ліцензії/витягу з реєстру осіб, фінансової установи на здійснення валютних операцій;

7) місцезнаходження каси Фінансової установи, пунктів обміну валют (відділень).

8) контактна інформація Фінансової установи із зазначенням місцезнаходження, номера телефону, адреси електронної пошти, посилання на інтернет-сторінку Фінансової установи для направлення (подання) звернень клієнтів до Фінансової установи;

9) контактна інформація Національного банку (із зазначенням місцезнаходження, номера телефону універсальної “гарячої лінії”, адреси електронної пошти, посилання на сторінку офіційного Інтернет-представництва Національного банку) для направлення (подання) звернень клієнтів Фінансової установи до Національного банку.

Зазначена інформація може розміщуватися в доступному для огляду клієнтами місці на електронних пристроях та має відповідати змісту рішень, прийнятих та оформлених у вигляді паперового або електронного документа

2.1.18. При здійсненні валютно-обмінних операцій Фінансова установа не встановлює будь-яких обмежень щодо номіналу та року емісії банкнот іноземної валюти, які є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави.

2.1.19. При здійсненні валютно-обмінних операцій Фінансовою установою заборонено відмовляти клієнтам у здійсненні валютно-обмінних операцій з банкнотами іноземної валюти, які за дизайном і елементами захисту повністю відповідають зразкам та описам, що наведені на сторінках офіційних сайтів центральних/національних банків іноземних держав, справжність яких підтверджена з використанням відповідного обладнання.

Касири Фінансової установи підтверджують справжність банкнот іноземної валюти з використанням лічильників/сортувальників банкнот з функцією контролю ультрафіолетового, інфрачервоного та магнітного захисту та/або приладів (детекторів), що забезпечують збільшення зображень, візуалізацію ультрафіолетового та інфрачервоного захисту та магнітний контроль.

2.1.20. Касам пунктів обміну валют (відділень) Фінансової установи заборонено здійснювати валютно-обмінні операції з банкнотами (банкнівськими білетами) та монетами Центрального банку Російської Федерації із зображенням мап, символів, будівель, пам'ятників, пам'яток археології, архітектури, історії, краєвидів та будь-яких інших об'єктів, розташованих на окупованих Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиницях України, та/або які містять тексти, пов'язані з окупацією Російською Федерацією адміністративно-територіальних одиниць України.

2.1.21. Каси пунктів обміну валют (відділень) Фінансової установи не здійснюють валютно-обмінні операції з монетами іноземних держав.

2.1.22. Фінансова установа з метою організації безперебійної роботи кас пунктів обміну валют (відділень) самостійно встановлює для них розмір авансу (за необхідності) готівкою в іноземній валюті та гривнях і до початку робочого дня, уключаючи вихідні і святкові дні, забезпечує їх коштами відповідно до встановлених обсягів.

Фінансова установа та її відокремлені підрозділи мають право тримати в позаробочий час у своїх касах готівку у межах, що не перевищують встановлений наказом ліміт каси. Готівка, що перевищує встановлений ліміт каси, здається до банків для її зарахування на банківські рахунки. Відокремлені підрозділи Фінансової установи мають право здавати готівку безпосередньо до каси Фінансової установи або до банків/небанківських надавачів платіжних послуг для її переказу і зарахування на банківські рахунки Фінансової установи.

Закінченням робочого дня вважається початок робочого дня Фінансової установи, якщо пункти обміну валют (відділень) Фінансової установи працюють цілодобово.

2.2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ОБМІНУ (КОНВЕРТАЦІЇ) ГОТІВКОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ ОДНІЄЇ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ НА ГОТІВКОВУ ІНОЗЕМНУ ВАЛЮТУ ІНШОЇ ІНОЗЕМНОЇ ДЕРЖАВИ

2.2.1. Фінансова установа та її пункти обміну валют (відділення) мають право здійснювати операції з обміну (конвертації) готівкової іноземної валюти однієї іноземної держави на готівкову іноземну валюту іншої іноземної держави лише з тими валютами, що належать до 1-ї та 2-ї групи Класифікатора іноземних валют та банківських металів, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04.02.1998 № 34.

2.2.2. Фінансова установа та її пункти обміну валют (відділення) під час здійснення операцій із обміну (конвертації) готівкової іноземної валюти використовують крос-курс Фінансової установи, що діє на час проведення операції.

2.3. ПОРЯДОК АНУЛЮВАННЯ (СТОРНО) ВАЛЮТНО-ОБМІННОЇ ОПЕРАЦІЇ

2.3.1. Фінансова установа здійснює операцію сторно протягом 15 хвилин після проведення валютно-обмінної операції в разі звернення клієнта з відмовою від раніше здійсненої валютно-обмінної операції за умови пред'явлення клієнтом, наданого фінансовою установою, першого примірника квитанції/розрахункового документа РРО.

2.3.2. При зверненні клієнта з метою анулювання (сторно) валютно-обмінної операції касир приймає від клієнта-фізичної особи перший примірник квитанції про здійснення валютно-обмінної операції.

Касир пересвідчується, що операція, яку вимагає сторнувати клієнт, здійснена не більше 15 хвилин тому.

Касир приймає від клієнта грошові кошти, які було видано йому при здійсненні валютно-обмінної операції та здійснює анулювання валютно-обмінної операції з оформленням квитанції про здійснення операції сторно та одночасним поверненням клієнту грошових коштів від сторнованої операції.

2.3.3. Фінансова установа не здійснює операцію сторно, якщо в клієнта - фізичної особи немає першого примірника квитанції та/або розрахункового документа РРО.

2.3.4. Документи за операцією сторно (1-й та 2-й примірники квитанції РРО/пРРО на купівлю або продаж валюти; «примірник 2» квитанції РРО/пРРО на операцію сторно) підшиваються у касові документи.

2.4. ПОРЯДОК ТА УМОВИ НАДАННЯ ПОСЛУГ З ПРИЙМАННЯ НА ІНКАСО БАНКНОТ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ

2.4.1. Послуги з приймання на інкасо банкнот іноземної валюти надаються за наявності встановлених Фінансовою установою відповідних договірних відносин з банками України, які мають договори з банками-кореспондентами.

2.4.2. Відділення Фінансової установи приймають від фізичних осіб на інкасо:

1) банкноти іноземної валюти, які набули під час обігу одну або кілька ознак значного зношення/пошкодження:

розірвані (розрізані) на частини;

із пошкодженими елементами дизайну та захисту (видалені цифрові чи текстові позначення номіналу, зображення портрета, оптично-змінні елементи захисту, захисні стрічки);

зі змінним первісним кольором паперу та/або зображень;

із локальними забрудненнями (плямами), включаючи видимі в ультрафіолетових променях, загальна площа яких перевищує половину площі банкноти;

із загальними забрудненнями, включаючи ті, що спричиняють люмінесценцію паперу в ультрафіолетових променях;

обпалені, пропалені, трухлі (пошкоджені внаслідок тривалої дії вологи, різних рідин, хімікатів або з ознаками гниття);

мають явні друкарські недоліки;

2) банкноти, які вилучені іноземною державою з обігу після дати, оголошеної банком-емітентом відповідної валюти (за наявності згоди банку-кореспондента відповідної держави на обмін цих банкнот).

2.4.3. Відділення Фінансової установи, які надають послуги з приймання банкнот іноземної валюти на інкасо, в доступному для огляду клієнтами місці розміщують таку інформацію:

1) витяг з наказу (розпорядження) про встановлені тарифи на послуги з приймання на інкасо банкнот іноземної валюти;

2) повідомлення про ознаки значного зношення/пошкодження банкнот іноземної валюти, перелік яких зазначений у підпункті 2.4.2.

Інформація, зазначена в підпункті 2.4.3, розміщується в доступному для огляду клієнтами місці на електронних пристроях (за наявності) та має відповідати змісту рішень, прийнятих та оформлених у формі паперового або електронного документа.

2.4.4. Банкноти іноземних валют приймаються Фінансовою установою на інкасо після пред'явлення документів, що посвідчують особу.

2.4.5. Фінансова установа приймає на інкасо банкноти іноземної валюти від фізичних осіб - резидентів та нерезидентів на підставі квитанції про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав (Додаток 7).

2.4.6. Касир Фінансової установи оформляє квитанцію про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав у двох примірниках, підписує їх, засвідчує відбитком особистого штампа. Перший екземпляр надається клієнту, другий - залишається у Фінансовій установі. При цьому ведеться Реєстр приймання на інкасо банкнот іноземних держав (Додаток 8).

2.4.7. Прийняті на інкасо банкноти іноземної валюти направляються до установи банку, з якою укладено відповідний договір, шляхом інкасації або самостійного внесення готівки іноземної валюти. Перед відправленням банкнот іноземної валюти касир робить копії цих банкнот. Копії банкнот іноземної валюти, прийнятих на інкасо, зберігаються разом з квитанціями та Реєстром приймання на інкасо банкнот іноземних держав у касових документах дня.

2.4.8. Комісійна винагорода за приймання на інкасо банкнот іноземних держав сплачується клієнтом у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземних валют, що встановлений Національним банком України на день здійснення операції. Тариф комісійної винагороди за операцією інкасо встановлюється наказом директора Фінансової установи.

2.4.9. Відшкодування клієнту за операціями з приймання зношених банкнот на інкасо з подальшою оплатою виплачується Фінансовою установою в валюті покриття, що надійшло на рахунок Фінансової установи від банку. Строки виплати клієнтам відшкодування за зношені банкноти іноземної валюти визначаються Фінансовою установою з урахуванням договірних відносин з банками України.

2.4.10. Видача готівки іноземної валюти за операціями з відшкодування банкнот іноземної валюти, прийнятих на інкасо, здійснюється за платіжною інструкцією на видачу готівки (Додаток 9).

3. ПОРЯДОК УСТАНОВЛЕННЯ КУРСІВ КУПІВЛІ ТА ПРОДАЖУ ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ У ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ ЗА ГРИВНІ

Фінансова установа здійснює валютно-обмінні операції за курсами купівлі та продажу іноземних валют, що діють на час проведення операції.

Наказом директора щоденно на початку робочого дня встановлюються курси купівлі та продажу іноземних валют, які можуть змінюватись протягом дня.

У наказі про встановлення/зміну курсів купівлі та продажу іноземних валют мають бути зазначені дата, час (година, хвилина), з якого діють установлені/змінені курси, значення курсів купівлі та продажу іноземних валют за гривні.

Під час здійснення операцій з обміну готівкової іноземної валюти використовується курс, встановлений наказом директора Фінансової установи.

У разі зміни протягом операційного (робочого) дня значення курсу купівлі та продажу іноземної валюти кожна зміна значення курсу оформлюється відповідним наказом, у якому зазначається час (година, хвилина) зміни курсів.

У касі Фінансової установи та її пунктах обміну валют (відділеннях), розташованих за різними адресами (місцезнаходженням), в один і той самий робочий день можуть бути встановлені різні значення курсів купівлі та продажу іноземних валют.

Директор Фінансової установи має право визначати уповноважену особу/ уповноважених осіб, яка встановлюватиме/які встановлюватимуть курси купівлі та продажу іноземних валют у касах Фінансової установи, у їх відокремлених підрозділах, пунктах обміну валют (відділеннях).

Копія наказу про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют засвідчується власним підписом та штампом касира. Наказом директора визначаються особи, яким надано право засвідчення копії наказу про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют.

Каси пунктів обміну валют (відділень) Фінансової установи здійснюють операції з купівлі та продажу іноземних валют за гривні лише за курсами, установленими наказом директора/уповноваженої особи Фінансової установи, що діють під час проведення цих операцій.

4. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ, ВИДАЧІ/НАДАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ДОКУМЕНТІВ, ЯКИМИ ОФОРМЛЮЮТЬСЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ

4.1. ФОРМА І ЗМІСТ ДОКУМЕНТІВ, ЯКИМИ ОФОРМЛЮЮТЬСЯ ВАЛЮТНО-ОБМІННІ ОПЕРАЦІЇ

4.1.1. Фінансова установа здійснює валютно-обмінні операції з обов'язковим оформленням документа - фіскального касового чеку (квитанції) за операцією з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, який створений в паперовій та/або електронній формі реєстратором розрахункових операцій (далі - РРО) або програмним реєстратором розрахункових операцій (далі - ПРРО) та застосовується для обліку і реєстрації валютно-обмінних операцій (далі - чек з торгівлі валютними цінностями).

Ведення обліку та реєстрація операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, а також зберігання інформації про здійснені операції здійснюється в програмному комплексі «ПЛАТЕЖІ НАСЕЛЕННЯ», яка забезпечує унеможливлення внесення змін до проведених операцій.

4.1.2. Форма і зміст чеку з торгівлі валютними цінностями мають відповідати вимогам розділу VIII Положення про форму та зміст розрахункових документів/електронних розрахункових документів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 21.01.2016 №13. Зразок чека з торгівлі валютними цінностями (квитанції) наведено у Додатку 2 до Положення.

4.1.3. Касир Фінансової установи надає чек з торгівлі валютними цінностями одночасно з прийняттям/видачею фізичній особі коштів, яка купує/продає/обмінює готівкову іноземну валюту не пізніше завершення валютно-обмінної операції.

4.1.4. Чек з торгівлі валютними цінностями оформлюється у двох примірниках: фізичній особі надається перший примірник роздрукованого розрахункового документа на повну суму операції та/або створений в електронній формі чек з торгівлі валютними цінностями (у тому числі, але не виключно, з відтворенням на дисплеї реєстратора розрахункових операцій чи дисплеї пристрою, на якому встановлений програмний реєстратор розрахункових операцій QR-коду, що дозволяє особі здійснювати його зчитування та ідентифікацію із розрахунковим документом за структурою даних, що в ньому міститься, та/або надсиланням електронного розрахункового документа на наданий такою особою абонентський номер або адресу електронної пошти особи, яка купує або продає валютні цінності в готівковій формі);

другий примірник роздрукованого розрахункового документа/розрахунковий документ, створений в електронній формі, що підтверджує здійснення операції, зберігається в касових документах дня.

4.1.5. Дані про клієнта та додаткові реквізити у чеку з торгівлі валютними цінностями заповнюються у разі необхідності, відповідно до вимог законодавства України про запобігання і протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті незначний розмір валютної операції.

4.1.6. Чек з торгівлі валютними цінностями засвідчується:

1) підписом клієнта (проставляється, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті незначний розмір валютної операції);

2) підписом та відбитком особистого штампа касира Фінансової установи.

4.1.7. Виправлення у чеку з торгівлі валютними цінностями не дозволяються.

4.1.8. У разі втрати/псування (в т.ч. під час друку) чеку з торгівлі валютними цінностями може бути роздрукований додатковий примірник чеку з торгівлі валютними цінностями з Програмного комплексу «ПЛАТЕЖІ НАСЕЛЕННЯ».

4.2. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ВАЛЮТНО – ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА ДЕНЬ

4.2.1. Операції відділень Фінансової установи з отримання авансу (за необхідності), підкріплень готівкою та здачі готівки уповноваженому працівнику Фінансової установи здійснюються з оформленням прибуткових та видаткових касових ордерів.

4.2.2. Прибуткові та видаткові касові ордери випикується окремо на кожен валюту. Виправлення у касових ордерах забороняється. Усі обов'язкові реквізити у касових ордерах мають бути заповнені.

4.2.3. Відділення Фінансової установи зобов'язані засобами програмно-технічного комплексу вести реєстри купленої та/або проданої готівкової іноземної валюти (Додаток № 3) у вигляді паперового або електронного документа.

Відділення Фінансової установи зобов'язані відображати в цих реєстрах здійснені операції з купівлі та/або продажу, обміну готівкової іноземної валюти. Ці реєстри щоденно після закриття операційної зміни касира зберігаються в касових документах дня.

4.2.4. Фінансова установа, її відокремлений підрозділ, пункт обміну валюти (відділення) засобами програмно-технічного комплексу щоденно ведуть звітну довідку про касові обороти за день і залишки цінностей (Додаток № 4), яка щоденно після завершення операційної зміни касира зберігається в касових документах дня.

Касир відділення Фінансової установи на момент проведення перевірки роздруковує зазначену довідку і надає уповноваженим працівникам Національного банку України, що здійснюють перевірки з питань дотримання валютного законодавства. Кошти готівки іноземної валюти та/або гривень, наявні в касі відділення на момент перевірки, повинні відповідати сумах, зазначеним у вказаній довідці.

4.2.5. Усі документи за операційний день по валютно-обмінним операціям, проведеним у касі, формуються в окремий зшив та передаються до Фінансової установи не рідше, ніж один раз на місяць.

4.3. ПОРЯДОК ЗБЕРІГАННЯ КАСОВИХ ДОКУМЕНТІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ЗДІЙСНЕННЯМ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ

4.3.1. До касових документів (документів дня) належать:

1) у вигляді електронних документів: чеки з торгівлі валютними цінностями, обміну (конвертації) готівкової іноземної валюти, звітні довідки про касові обороти за день і залишки цінностей;

2) у вигляді паперових документів: чеки з торгівлі валютними цінностями, обміну (конвертації) готівкової іноземної валюти, касові журнали, реєстри купленої та/або проданої іноземної валюти, реєстри обміну (конвертації) готівкової іноземної валюти, звітні довідки про касові обороти за день і залишки цінностей, прибуткові та видаткові касові ордери, копії наказу (розпорядження) фінансової установи про встановлення курсів купівлі та продажу іноземних валют, копії сторінок (сторінки) відповідного документа, на підставі якого з'ясовано інформацію про клієнта, квитанції та реєстри про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав.

3) інші документи, передбачені чинним законодавством України та цим Положенням.

4.3.2. Касові документи (крім документів, які зберігаються Фінансовою установою в електронному вигляді) після складання касиром звіту та оброблення цього звіту комплектуються в хронологічному порядку, переплітаються в окремі папки або прошиваються та зберігаються відповідно до законодавства України.

4.3.3. Касові документи (документи дня) зберігаються не менше 5 років від дня проведення операції.

5. ПОРЯДОК ПІДКРІПЛЕННЯ ГОТІВКОЮ ІНОЗЕМНОЇ ВАЛЮТИ ТА ГРИВНІ ПУНКТІВ ОБМІНУ ВАЛЮТИ (ВІДДІЛЕНЬ) ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ

Фінансова установа з метою організації безперебійної роботи кас відділень самостійно встановлює для них розмір авансу (за необхідності) в готівковій іноземній валюті та готівкових гривнях і до початку робочого дня, уключаючи вихідні і святкові дні, забезпечує їх коштами відповідно до встановлених обсягів.

Фінансова установа, яка розпочинає свою діяльність із торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, здійснює підкріплення кас відділень іноземною валютою не пізніше десятого дня після початку здійснення валютних операцій відповідним відділенням.

Фінансова установа встановлює максимальну суму залишків іноземної валюти та гривень у касах своїх відділень в неробочий час в обсязі, що має забезпечити їх роботу протягом робочого дня. Залишки валютних цінностей можуть перевищувати встановлену максимальну суму у вихідні й святкові дні.

Залишки валютних цінностей, що перевищують установлену максимальну суму в робочий день, підлягають інкасації.

Фінансова установа до початку роботи підкріплює касу відділення готівковими гривнями та іноземною валютою відповідно до встановленого розміру авансу (за необхідності).

Інкасація готівкової гривні та іноземної валюти здійснюється уповноваженою особою або власним підрозділом Фінансової установи, або згідно з укладеними договорами з підрозділами ДСО при МВС України чи підрозділами інкасації банківських установ та/або підрозділам інкасації юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації.

Фінансова установа та її відділення видають готівку уповноваженій особі Фінансової установи, або підрозділам ДСО при МВС України чи підрозділам інкасації банківських установ та/або підрозділам інкасації юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання банкам послуг з інкасації (далі – уповноважена особа) за видатковим касовим ордером (Додаток № 5), а приймають готівку від уповноваженої особи за прибутковим касовим ордером (Додаток № 6).

6. ОПИС БУХГАЛТЕРСЬКОЇ МОДЕЛІ ОБЛІКУ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ

6.1. Облік валютно-обмінних операцій здійснюється згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 зі змінами та доповненнями.

Перелік рахунків, які використовуються для відображення в бухгалтерському обліку валютно-обмінних операцій:

рахунок	субрахунок	Назва рахунку/субрахунку
30	308	Готівка/Готівка в національній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО
30	309	Готівка/Готівка в іноземній валюті за операціями, проведеними із застосуванням РРО
33	333	Інші кошти/ Грошові кошти в дорозі в національній валюті
33	334	Інші кошти/ Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
71	711	Інший операційний дохід/ Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти
94	942	Інші витрати операційної діяльності/ Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти

6.2. Операції з купівлі готівкової іноземної валюти у фізичних осіб відображається наступними проводками:

Д-т	К-т	Сума
309	334	На суму купленої іноземної валюти
333	308	На суму виданої гривні за куплену іноземну валюту за курсом Фінансової установи на момент здійснення операції
У разі перевищення офіційного курсу НБУ над курсом купівлі Фінансової установи		
333	711	На суму курсової різниці (реалізований результат від операції з іноземною валютою)
У разі перевищення курсу купівлі Фінансової установи над офіційним курсом НБУ на момент здійснення операції		
942	333	На суму курсової різниці (реалізований результат від операції з іноземною валютою)

6.3. Операції з продажу готівкової іноземної валюти у фізичних осіб відображається наступними проводками:

Д-т	К-т	Сума
334	309	На суму проданої іноземної валюти
308	333	На суму отриманої гривні за продану іноземну валюту за курсом Фінансової установи на момент здійснення операції
У разі перевищення офіційного курсу НБУ над курсом продажу Фінансової установи		
942	333	На суму курсової різниці (реалізований результат від операції з іноземною валютою)
У разі перевищення курсу продажу Фінансової установи над офіційним курсом НБУ на момент здійснення операції		
333	711	На суму курсової різниці (реалізований результат від операції з іноземною валютою)

7. ПОРЯДОК ВЗАЄМОДІЇ МІЖ ВІДОКРЕМЛЕНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ (ВІДДІЛЕННЯМИ) ФІНАНСОВОЇ УСТАНОВИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВАЛЮТНО – ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ, ТРИВАЛІСТЬ ЇХ ОПЕРАЦІЙНОГО (РОБОЧОГО) ДНЯ

У Фінансовій установі на підставі штатного розпису створюються підрозділи відповідно до завдань, що мають виконуватися в рамках надання фінансової послуги. Підрозділи Фінансової установи при наданні фінансових послуг повинні керуватися цим Положенням, посадовими інструкціями, діючим законодавством України та нормативними документами щодо регулювання діяльності фінансових установ та ринків фінансових послуг.

При здійсненні валютно-обмінних операцій підрозділи Фінансової установи виконують завдання в залежності від своїх посадових обов'язків.

Структурні підрозділи (відділення) Фінансової установи:

безпосередньо здійснюють валютно-обмінні операції відповідно до вимог цього Положення;

здійснюють документальне оформлення кожної валютно-обмінної операції;

здійснюють ідентифікацію, верифікацію, належну перевірку клієнта (представника клієнта), в т.ч. здійснюють моніторинг ділових відносин/фінансових операцій;

формують та передають до Фінансової установи касові документи (документи дня);

дотримуються встановлених Фінансовою установою безпечних умов для роботи з готівкою та її зберігання;
надають консультації клієнтам щодо переліку фінансових послуг, їх вартості;
збирають документи, необхідні для проведення фінансової операції, перевірки справжності наданих документів;
дотримуються фінансової дисципліни та лімітів каси.

Керуючі відділеннями:

визначають функції працівників відділення, їх службові обов'язки;
вимагають виконання підлеглими працівниками своїх прямих функціональних обов'язків;
надають пропозиції щодо ціноутворення та визначенні тарифів на фінансові послуги, що надаються Фінансовою установою;
здійснюють контроль за виконанням обліково-операційної діяльності працівниками відділень з дотриманням вимог діючого законодавства України в сфері фінансової діяльності;
організують роботу відділень з дотриманням законодавства України, нормативних актів НБУ та внутрішніх документів Фінансової установи;
здійснюють аналіз фінансових операцій клієнтів з метою виявлення таких, що відповідно до чинного законодавства підлягають фінансовому моніторингу;
інформують Відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу про виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу або підпадають під критерії ризику та індикатори підозрілості, визначені внутрішніми документами Фінансової установи з питань фінансового моніторингу;
ознайомлюють працівників відділень з новим законодавством та зі змінами до діючих законів і інших нормативно-правових актів України стосовно фінансової діяльності, що надходять до Фінансової установи поштою, в електронному вигляді та/чи іншими шляхами;
забезпечують додержання у відділеннях виробничої та трудової дисципліни, збереження комерційної таємниці.

Менеджери (управителі):

координують діяльність підрозділів Фінансової установи під час обслуговування споживачів фінансових послуг;
забезпечують своєчасне підкріплення та вивезення надлишків коштів з відділень;
організують видачу пломбінаторів, печаток, штампів, ключів від сейфів, ключів від приміщень відділень;
забезпечують наявність у відділеннях необхідного приладдя, меблів, паперу, канцтоварів;
повідомляють директора про всі недоліки, виявлені в процесі діяльності відділень, та вносять пропозиції щодо їх усунення.

Головний бухгалтер Фінансової установи:

забезпечує ведення бухгалтерського обліку валютно-обмінних операцій відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», з урахуванням особливостей діяльності Фінансової установи й технології оброблення облікових даних;
забезпечує своєчасне відображення у бухгалтерському обліку Фінансової установи всіх операцій з надання фінансових послуг з обміну валют;
здійснює контроль ведення касових операцій, дотримання касової дисципліни та дотримання порядку оформлення первинних документів;
забезпечує формування та своєчасне подання звітності до Національного банку України, інших державних органів щодо проведення валютно-обмінних операцій;
визначає фінансовий результат з надання фінансових послуг з обміну валют;
забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством.

Компласнс-менеджер:

забезпечує контроль в частині відповідності законодавству під час впровадження організаційних процедур валютно-обмінних операцій;

Внутрішній аудитор (контролер):

забезпечує контроль за дотриманням чинного законодавства під час проведення валютно-обмінних операцій відділеннями Фінансової установи шляхом проведення планових та позапланових перевірок;

Директор Фінансової установи

здійснює загальний контроль за проведенням валютно-обмінних операцій відділеннями Фінансової установи;

забезпечує проведення фінансового моніторингу валютно-обмінних операцій;

забезпечує реєстрацію відділень Фінансової установи у Національному банку України, в інших державних органах (за необхідністю);

контролює розробку, внесення змін, оновлення та затвердження внутрішніх документів Фінансової установи, пов'язаних з проведенням валютно-обмінних операцій;

планує, здійснює і координує поточну діяльність Фінансової установи з обміну валют;

представляє Фінансову установу в її відносинах з іншими юридичними та фізичними особами, складає та підписує претензії, позовні заяви від імені Фінансової установи, представляє інтереси Фінансової установи у судових, правоохоронних органах самостійно або через уповноважених осіб;

вживає заходів щодо забезпечення відповідних умов праці на робочих місцях;

формує інформаційно-комунікативну інфраструктуру Фінансової установи, організовує, регулює та контролює проведення інформаційно-аналітичної роботи.

Відповідальний працівник за проведення фінансового моніторингу:

координує здійснення (реалізацію) системи заходів, спрямованих на запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

проводить навчальні заходи і здійснює підготовку працівників Фінансової установи, задіяних у внутрішній системі ПВК/ФТ;

надає консультації працівникам щодо їх дій у разі виявлення ними фінансових операцій, які підлягають фінансовому моніторингу або виникнення мотивованих підозр, що фінансова операція здійснюється з метою легалізації (відмивання) доходів, має відношення або призначена для фінансування тероризму чи фінансування розповсюдження зброї масового знищення; сприяння працівникам у проведенні аналізу таких фінансових операцій;

приймає рішення щодо необхідності зупинення проведення фінансової операції, якщо її учасником або вигодоодержувачем за нею є особа, яку включено до переліку осіб, пов'язаних із здійсненням терористичної діяльності;

приймає рішення про віднесення фінансової операції до такої, що підлягає фінансовому моніторингу;

здійснює реєстрації фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу;

проводить перевірки діяльності працівників відділень щодо виконання ними внутрішніх документів з питань фінансового моніторингу.

Режим роботи відділень встановлюється наказом директора Фінансової установи за кожним пунктом обміну валют (відділенням) окремо. Тривалість робочого дня відділення залежить від його місцерозташування, попиту на операції з обміну валют, кількості співробітників, можливості роботи у декілька змін. Операційний час відділення співпадає з робочим часом.

8. ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЗА ПРОВЕДЕННЯМ ВАЛЮТНО-ОБМІННИХ ОПЕРАЦІЙ

8.1. Внутрішній контроль за проведенням валютно-обмінних операцій – це сукупність заходів (процедур), правил Фінансової установи, спрямованих на забезпечення ефективності і результативності здійснення операцій, які забезпечують:

- дотримання вимог нормативно-правових актів Національного банку України при проведенні валютно-обмінних операцій у відділеннях Фінансової установи;
- дотримання вимог актів внутрішнього регулювання/нормативно – методичних документів Фінансової установи, що регламентують здійснення валютно-обмінних операцій;
- достовірність і повноту облікової та звітної інформації;
- запобігання шахрайству.

Внутрішній контроль передбачає здійснення внутрішніх перевірок Фінансової установи; виявлення працівників, які допустили ті чи інші порушення вимог законодавства; усунення порушень, проведення відповідного навчання та роз'яснення з уповноваженими працівниками, у тому числі із можливим застосування відповідних заходів дисциплінарного впливу.

8.2. Внутрішній контроль за проведенням валютно-обмінних операцій включає попередній, додатковий, первинний (автоматизований) і подальший контроль.

Суб'єктами системи внутрішнього контролю Фінансової установи за проведенням валютно-обмінних операцій у відділеннях є:

- відповідальні виконавці в межах своїх посадових обов'язків;
- керуючі відділеннями;
- внутрішній аудитор під час здійснення перевірок;

8.3. Попередній контроль здійснюється перед виконанням валютно-обмінної операції та відображенням їх в обліку. Предметом контролю є перевірка підстав проведення операції, а саме:

- перевірити чи здійснена ідентифікація, верифікація та вивчення клієнта (за потреби);
- перевірка правильності пред'явлених документів (згідно законодавчо встановлених норм).

Попередній контроль виконується касовим працівником, що здійснює валютно-обмінну операцію.

8.4. Додатковий контроль здійснюється залежно від ризику операції і визначається відповідно до її виду і суми, що регулюється відповідними нормами законодавства України, нормативними документами Національного банку України та нормативно-методичними документами.

Обов'язково здійснюється додатковий контроль валютно-обмінних операцій відповідно до вимог законодавства України про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на значну суму.

Після проведення касовим працівником попереднього контролю операцій, касові документи по операціям, що підлягають додатковому контролю, передаються керуючому відділенням та Відповідальній особі за проведення фінансового моніторингу для здійснення додаткового контролю.

8.5. Первинний (автоматизований) контроль здійснюється у режимі реального часу в момент первинного вводу інформації про операцію в ПЗ «Платежі населення» перед відображенням цих операцій в обліку. При введенні інформації про клієнта в ПЗ «Платежі населення» в модуль валютно-обмінних операцій, здійснюється автоматичний контроль за наступними параметрами:

- прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, яка здійснює валютно-обмінну операцію (згідно законодавчо встановлених норм);
- сума операції згідно законодавчо встановлених норм (за потреби);
- встановлений курс;
- документ, що посвідчує особу (його найменування, серія, номер) (згідно законодавчо встановлених норм).

Документи, що пройшли первинний та додатковий контроль, підлягають виконанню.

Автоматизований контроль спрямований на забезпечення правильності виконання операцій, уникнення операційних ризиків, пов'язаних з помилками або шахрайством працівників та дотримання законодавчо встановлених норм.

8.6. Подальший контроль включає в себе виїзні і невиїзні перевірки, а також щоденний контроль порядку проведення валютно-обмінних операцій керуючим відділенням Фінансової установи.

Керуючий відділенням щоденно перевіряє:

наявність всіх касових документів на проведення валютно-обмінних операцій, їх звірку з реєстрами купленої/проданої валюти;

наявність копій документів, що посвідчують особу, опитувальників фізичних осіб, які здійснили операції з обміну валют на суму, що перевищує незначний розмір валютної операції;

відповідність даних, внесених до касових документів, з копіями документів, що посвідчують особу.

Директор Фінансової установи

організовує роботу по проведенню перевірок щодо дотримання працівниками фінансової компанії вимог законодавства та внутрішніх нормативно-правових документів при укладенні та виконанні договорів з даної фінансової послуги;

організовує роботу по проведенню ревізій кас, інвентаризації, узагальнює наслідки документальних перевірок та інвентаризації

За результатами перевірок директор Фінансової компанії вживає відповідні заходи щодо усунення порушень та притягнення винних осіб до відповідальності, передбаченої даним Положенням та чинним законодавством України.

8.7. Для виявлення/попередження порушень вимог нормативно-правових актів Національного банку України, внутрішніх документів Фінансової установи при здійсненні валютно-обмінних операцій в касах відділень внутрішній аудитор здійснює аналіз валютно-обмінних операцій, в тому числі аналіз сторнованих (анульованих/видалених) валютно-обмінних операцій та у разі виникнення підозр щодо ймовірних зловживань та порушень нормативно-правових актів Національного банку України, внутрішніх документів Фінансової установи з боку касових працівників, здійснюють перегляд записів камер відеоспостереження. Перевірки здійснюються з метою виявлення або попередження можливості проведення валютно-обмінних операцій без присутності клієнта, без надання клієнтом документів, які посвідчують його особу, операцій дроблення з метою уникнення ідентифікації особи, безпідставного проведення операцій сторно (анулювання/видалення) проведених валютно-обмінних операцій, здійснення операцій без відображення в програмному комплексі.

Внутрішній аудитор, який є складовою системи внутрішнього контролю Фінансової установи, перевіряє наявність та оцінює ефективність і адекватність роботи системи внутрішнього контролю при проведенні валютно-обмінних операцій під час здійснення відповідних перевірок.

**Інформація,
що подається до Національного банку України про початок/припинення здійснення пунктом обміну іноземної валюти діяльності з
торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або про зміни в інформації щодо здійснення такої діяльності**

1. _____

(повне найменування, код за ЄДРПОУ установи)

№ з/п	Повне найменування пункту обміну іноземної валюти	Код за ЄДРПОУ пункту обміну іноземної валюти або власний унікальний у межах установи цифровий/ символно-цифровий код, або код ID НБУ пункту обміну іноземної валюти	Місцезнаходження пункту обміну валюти (індекс, обл., населений пункт, адреса зі скороченнями: вул., просп., пров., бул., пл.)	Додаткова інформація щодо розташування приміщення (за наявності)	Телефон установи/ пункту обміну валюти	Електронна пошта (e-mail) установи/ пункту обміну валюти
1	2	3	4	5	6	7

Продовження таблиці

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) і телефон керівника пункту обміну валюти	Інформація про основний РРО			Інформація про резервний РРО		
	дата реєстрації	фіскальний номер	тип реєстрації	дата реєстрації	фіскальний номер	тип реєстрації
8	9	10	11	12	13	14

Продовження таблиці

Використання зовнішньої реклами, табличок, вивісок або інших засобів для рекламування діяльності з торгівлі іноземною валютою в готівковій формі поза межами приміщень, у яких вони розташовані, і безпосередньо в таких приміщеннях (Так/Ні)	Дата		
	початку діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі	змін в інформації з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі	припинення діяльності з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі
15	16	17	18

Продовження таблиці

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) і телефон особи, відповідальної за подання інформації до Національного банку
19

2. Я,

(прізвище, власне ім'я, по батькові)

стверджую, що вищезазначена інформація є правдивою і повною, та не заперечую проти перевірки Національним банком достовірності поданих відомостей і персональних даних, що в них містяться, у тому числі, але не виключно, шляхом надання цієї інформації іншим державним органам, органам місцевого самоврядування, юридичним особам (уключаючи банки та інші фінансові установи) і фізичним особам.

Надаю дозвіл Національному банку на отримання від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб (уключаючи банки та інші фінансові установи) і фізичних осіб будь-якої інформації, у тому числі з обмеженим доступом, потрібної для перевірки повноти та достовірної поданої інформації.

Відповідно до Закону України "Про захист персональних даних" маю дозвіл/згоду суб'єкта персональних даних на збирання, зберігання, обробку та поширення персональних даних, зазначених у даному повідомленні.

Особистий підпис
уповноваженого представника установи

Найменування посади , власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Дата

**ФІСКАЛЬНИЙ КАСОВИЙ ЧЕК ЗА ОПЕРАЦІЄЮ
З ТОРГІВЛІ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ В ГОТІВКОВІЙ ФОРМІ (КВИТАНЦІЯ)**

Рядок

1.	Найменування суб'єкта господарювання		
2.	Назва господарської одиниці		
3.	Адреса господарської одиниці		
4.	ІД Податковий номер		
5.	Ідентифікатор платіжного пристрою (у разі наявності)		
6.	Адреса розміщення платіжного пристрою (у разі наявності)		
7.	ЕПЗ Реквізити електронного платіжного засобу (платіжної картки) ¹		
8.	ПЛАТІЖНА СИСТЕМА		
9.	Код авторизації або інший код, що ідентифікує операцію в платіжній системі та/або код транзакції в платіжній системі, значення коду (у разі наявності)		
10.	Назва операції (купівля, продаж, обмін іноземної валюти, операція «сторно»)		
11.	Назва і код прийнятої валюти		
12.	Сума прийнятої валюти		
13.	Курс		
14.	Назва і код валюти до видачі		
15.	Сума валюти до видачі		
16.	Сума комісійної винагороди (у разі наявності)		
17.	Дані про клієнта*: (прізвище, ім'я та по-батькові (за наявності) фізичної особи)		
18.	Додаткові реквізити*: Тип, серія (за наявності) номер документа _____ дата видачі та орган, що його видав _____ РНОКПП _____ * (зазначаються у випадках, передбачених чинним законодавством, зокрема, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті незначний розмір валютної операції) Підпис клієнта** _____ ** (проставляється, якщо сума валютно-обмінної операції дорівнює або перевищує в еквіваленті незначний розмір валютної операції)		

19.	КАСИР	Підпис касира ²																		
20.	Заокруглення																			
21.	До сплати																			
22.	Фіскальний номер касового чека/ фіскальний номер електронного касового чека																			
	Поточна дата			.			.					Час проведення розрахунку			-			-		
23.	QR-код ³																			
24.	ЗН	Заводський номер реєстратора розрахункових операцій ⁴																		
25.	ФН/ ФН ПРРО	Фіскальний номер реєстратора розрахункових операцій/ Фіскальний номер програмного реєстратора розрахункових операцій																		
26.	ЧЕК З ТОРГІВЛІ ВАЛЮТНИМИ ЦІННОСТЯМИ		Найменування або логотип виробника																	

¹. Допустимі правилами безпеки платіжної системи.

². Якщо це передбачено правилами платіжної системи.

³. QR-код зазначається у разі наявності.

⁴. Заводський номер для програмних реєстраторів розрахункових операцій не зазначається.

Примітка.

Рядки 5-9 (у разі необхідності) зазначаються для операцій з торгівлі валютними цінностями, які здійснюються через платіжні пристрої з використанням електронних платіжних засобів. Рядки 17, 18 заповнюються (у разі необхідності) лише під час здійснення операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі на суму (в еквіваленті), що дорівнює чи перевищує розмір, установлений для фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу відповідно до вимог законодавства України про запобігання і протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

У разі якщо загальна сума здійсненої операції (отриманих послуг) не кратна найменшому номіналу грошових знаків національної валюти, встановленому Національним банком України в якості засобу платежу, результат заокруглення суми оплати у готівковій формі, виконаний відповідно до вимог Національного банку України щодо оптимізації обігу монет дрібних номіналів, друкується після рядка 19 з написом «Заокруглення». Наступним рядком друкується «До сплати» і сума після заокруглення.

(найменування та місцезнаходження банку, небанківської фінансової установи,
оператора поштового зв'язку, їх відокремленого підрозділу)

РЕЄСТР
купленої та/або проданої готівкової іноземної валюти
за "___" _____ 20__ року

№ з/п	Час здійснення операції	Назва іноземної валюти (код)	Сума іноземної валюти	Курс	Сума гривень	Номер виданого касового документа	Вид операції (0 - купівля, 1 - продаж)	Відмітка про проведення операції сторно
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Усього							

Усього куплено/продано за валютою _____ : _____
(код валюти) (сума купленої/проданої іноземної валюти словами)

Касир _____
(підпис)

Пояснення
щодо заповнення реєстру купленої
та/або проданої готівкової іноземної валюти

1. Реквізит "Касир" для електронного документа має містити кваліфікований електронний підпис касира.

(найменування та місцезнаходження відділення Фінансової установи)

ЗВІТНА ДОВІДКА
про касові обороти за день і залишки цінностей
за "___" _____ 20__ року

№ з/п	Код валюти	Залишок готівки в касі на початок дня	Отримано валюти		Куплено іноземної валюти	Продано іноземної валюти	Передано валюти		Залишок готівки в касі на поточний момент часу / кінець робочого дня
			авансу на початок робочого дня	підкріплення протягом робочого дня			на кінець робочого дня	протягом робочого дня	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Касир _____
 (підпис)

Пояснення
щодо заповнення звітної довідки про касові обороти за день і залишки цінностей

1. Реквізит "Касир" для електронного документа має містити кваліфікований електронний підпис касира.

Типова форма № КО-2

_____ Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій
 (найменування підприємства/установи/організації) України _____

Видатковий касовий ордер

від "___" _____ 20__ року

№ з/п	Номер документа	Дата складання	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума	Код цільового призначення
1	2	3	4	5	6	7

Видати _____
 (прізвище, ім'я, по батькові)

Підстава _____

Сума _____ грн ___ коп.
 (словами)

Додаток: _____

Керівник _____ Головний бухгалтер _____
 (підпис, прізвище, ініціали) (підпис, прізвище, ініціали)

Одержав _____ грн ___ коп.
 (словами)

"___" _____ 20__ року Підпис одержувача _____

За _____
 (найменування, номер, дата та місце видачі документа, який засвідчує особу одержувача)

Видав касир _____
 (підпис, прізвище, ініціали)

Ідентифікаційний код в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України

(найменування підприємства/установи/організації)

Прибутковий касовий ордер № _____

від "___" _____ 20__ року

№ з/п	Кореспондуючий рахунок, субрахунок	Код аналітичного рахунку	Сума цифрами	Код цільового призначення	Примітки
1	2	3	4	5	6

Прийнято від _____

Підстава _____

Сума _____ грн _____ коп.
(словами)

Додатки:

Головний бухгалтер _____
(підпис, прізвище, ініціали)

Одержав касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)

Л _____
і _____
н _____
і _____
я _____
(найменування підприємства/установи/організації)

Квитанція до прибуткового касового ордера № _____ від "___" _____ 20__ року

Прийнято від _____
в _____
і _____
д _____
р _____
і _____
з _____
у _____

Підстава _____
Сума _____ (словами)

_____ грн _____ коп.

М.П.

Головний бухгалтер _____
(підпис, прізвище, ініціали)

Касир _____
(підпис, прізвище, ініціали)

_____ (найменування та місцезнаходження структурного підрозділу банку/небанківської фінансової установи)

**Квитанція №
про прийняття на інкасо банкнот іноземних держав***

"__" _____ 20__ року

_____ (прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи)

що проживає за адресою:

_____ (постійне місце проживання)

_____ (серія, номер документа, що засвідчує особу, ким виданий, дата видачі)

_____ (найменування юридичної особи)

№ з/п	Назва банкнот іноземних держав	Дата, серія та номер	Номінальна вартість
1	2	3	4

Підпис працівника банку/небанківської фінансової установи _____

М.П.

_____ *Квитанція заповнюється у двох примірниках (перший - надається клієнту, другий - залишається в банку/небанківській фінансовій установі).

_____ (найменування та місцезнаходження структурного підрозділу банку/небанківської фінансової установи)

Реєстр
приймання на інкасо банкнот іноземних держав
" ___ " _____ 20__ року

№ з/п	Назва прийнятих банкнот	Серія та номер прийнятих банкнот	Номінальна вартість	Номер виданої квитанції
1	2	3	4	5

Підпис працівника банку/небанківської фінансової установи _____
М.П.

Дата здійснення платіжної операції _____

Платіжна інструкція на видачу готівки № _____

Надавач платіжних послуг отримувача _____

Отримувач _____

Назва валюти	Дебет Кредит	№ рахунку	Сума	Еквівалент у гривнях
Загальна сума (цифрами)				

Загальна сума _____
(словами)

Зміст операції _____

Пред'явлений документ _____

серія ____ № _____ виданий _____
(номер документа) (найменування установи, яка видала документ)_____
(дата видачі документа)_____
(дата народження особи)¹ (місце проживання особи)¹З умовами договору про надання платіжних послуг згоден² _____
(підпис отримувача)

Підпис надавача платіжних послуг _____

¹ Зазначається в разі потреби ідентифікації користувача.² Підпис отримувача проставляється електронний/власноручний.